

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 14 листопада 2022 р.

Львів

№ 63/55-р/к

Справа № 63/2-02-19-2022

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

КП «Стрийводоканал» всупереч вимогам Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, Правил технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення населених пунктів, які затверджені наказом Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 05.07.1995 р. № 30, включило додаткові умови у Технічні умови на проектування водопостачання та водовідведення (технічні умов на приєднання до систем водопостачання та/чи централізоване водовідведення).

Такі дії КП «Стрийводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено»), яке впродовж часового періоду: з червня 2019 по листопад 2022 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що полягали у встановленні в Технічних умовах на приєднання об'єкта споживача (замовника) до централізованих систем водопостачання та водовідведення додаткових умов, які не передбачені чинним законодавством України), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (додаткових витрат), які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку кваліфіковано Відділенням, як зловживання монопольним становищем на ринку, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

На КП «Стрийводоканал» накладено штраф у розмірі 68 000 гривень.

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення), розглянувши матеріали справи № 63/2-02-19-2022 про порушення комунальним підприємством «Стрийводоканал» законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та подання Третього відділу досліджень і розслідувань Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 02.11.2022 № 63-03/161п (далі - Подання),

ВСТАНОВИЛА:

1. ВІДПОВІДАЧ

- (1) Відповідачем є:
 - комунальне підприємство «Стрийводоканал» (далі – КП «Стрийводоканал»).
 - місцезнаходження: «Інформація, доступ до якої обмежено».
 - ідентифікаційний код юридичної особи: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (2) КП «Стрийводоканал» включене до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (3) КП «Стрийводоканал» є юридичною особою з організаційно - правовою формою за КОАТУУ – «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (4) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Стрийводоканал» є суб'єктом господарювання.

2. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (5) Розпорядженням адміністративної колегії (далі - Колегія) Відділення від 28.07.2022 № 63/22-рп/к розпочато розгляд справи № 63/2-02-19-2022 (далі - Справа) за ознаками вчинення КП «Стрийводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи 05432968) дій, що полягають у встановленні в Технічних умовах на приєднання об'єкта споживача (замовника) до централізованих систем водопостачання та водовідведення за умови обладнання водомірного вузла лічильником води виключно класу точності С з імпульсивною накладкою визначеного типу, з GSM модемом (визначеної моделі) для передачі даних з приладу обліку, яка не передбачена чинним законодавством України, порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умови існування значної конкуренції на ринку.
- (6) Відділення листом від 29.07.2022 № 63-02/1325 надіслало КП «Стрийводоканал» посвідчену копію Розпорядження Колегії Відділення від 28.07.2022 № 63/22-рп/к про початок розгляду справи № 63/2-02-19-2022 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (7) На Розпорядження Колегії від 28.07.2022 № 63/22-рп/к КП «Стрийводоканал» надало пояснення від 19.09.2022 № 197/1.5.
- (8) Листом від 03.11.2022 № 63-02/2289 Відповідачеві надіслано Подання з попередніми висновками у справі від 02.11.2022 № 63-03/161п.
- (9) 14.11.2022 Відділення провело слухання у справі № 3/2-02-19-2022 за участю представників Відділення та Відповідача.

3. СТАНОВИЩЕ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ

- (10) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монополію (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02 р. № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02 р. за № 317/6605 (надалі - Методика) встановлено такі обставини щодо

становища КП «Стрийводоканал» на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у часовому періоді: з червня 2019 року по листопад 2022 року.

3.1. Визначення об'єкту аналізу щодо визначення ознак монопольного (домінуючого) становища на ринку

- (11) Відповідно до пункту 3.1. Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного становища на зазначеному ринку є: - суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (12) Відповідно до пункту 3.4. Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом встановлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (13) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Стрийводоканал» є суб'єктом господарювання.
- (14) Об'єктом даного аналізу є КП «Стрийводоканал» - суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається, використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

- (15) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів (робіт, послуг) щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище

- (16) Відповідно до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (17) Відповідно до пункту 1 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 05 липня 2019 № 690 (зі змінами) (далі – Правила № 690) відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем (далі - споживач), який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі - послуги), а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.
- (18) Згідно з статтею 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із

забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води; централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.

- (19) Виходячи з вищевикладеного, споживачі м. Стрий Львівської області не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у місті Стрий, тобто споживачі можуть скористатися послугами лише КП «Стрийводоканал».
- (20) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються КП «Стрийводоканал» на платній основі, а отже є товаром відносно якого визначається монопольне (домінуюче) становище Підприємства.

3.3.Визначення переліку основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (20) Статтею 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначено наступну термінологію:
- підприємство питного водопостачання - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води;
 - підприємство централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів/систем централізованого водовідведення.
- (21) КП «Стрийводоканал» надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на підставі ліцензії: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (22) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати вказані послуги від КП «Стрийводоканал», з метою в подальшому отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для забезпечення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.

3.4. Визначення товарних меж ринку

- (23) Відповідно до пунктів 5.1. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (24) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) за показниками взаємозамінності.
- (25) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем, як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.

- (26) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (27) Послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є необхідними для споживачів у повсякденній життєдіяльності, оскільки забезпечують питні, фізіологічні, санітарно-гігієнічні, побутові та господарські потреби і не можуть бути замінені жодними іншими послугами.
- (28) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій належить зокрема, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.
- (29) Отже, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими властивостями не мають товарів – замінників.
- (30) Невід'ємною складовою послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є видача технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення.
- (31) За таких обставин, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що не мають товарів-замінників.

3.5. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (32) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (33) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 р. № 307 (надалі – Ліцензійні умови), визначено наступну термінологію:
- система централізованого водопостачання - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
 - система централізованого водовідведення (каналізація) - комплекс об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;
 - місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви при отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);
 - місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).

- (34) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (35) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.
- (36) Отримання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який на підставі отриманих ліцензій провадить діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на певній території.
- (37) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є межі діючих розподільчих мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у м. Стрий Львівської області, які перебувають у власності та користуванні КП «Стрийводоканал».
- (38) Виходячи з вищевикладеного, споживачі м. Стрий Львівської області не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б вказані послуги у даному населеному пункті, тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише КП «Стрийводоканал», оскільки підприємство є єдиним надавачем послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.6. Проміжок часу, стосовно якого має визначитися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (39) Відповідно до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (40) Ринок, на якому на протязі певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.
- (41) У визначених територіальних межах у часовому проміжку: з червня 2019 року по листопад 2022 року склад продавців (надавачів) послуг з централізованого водопостачання та водовідведення не змінювався, тобто структура цього ринку є сталою.
- (42) Часовими межами ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено проміжок часу: з червня 2019 року по листопад 2022 року, протягом яких незмінними залишились структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

3.7. Визначення потенційних конкурентів

- (43) Відповідно до пункту 9.1. Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари

- (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (44) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (45) Суміжний ринок – товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (46) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцем послуги з централізованого водопостачання – є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання; послуги з централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (47) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є монополізованим, конкуренція на ньому відсутня.

3.8. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (48) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців, адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (49) Бар'єрами вступу на ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, які пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.
- (50) КП «Стрийводоканал» здійснює діяльність надаючи вищевказані послуги споживачам, за що отримує відповідну плату.
- (51) Аналізуючи ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах розташування водопровідно - каналізаційних мереж, що перебувають у власності та користуванні КП «Стрийводоканал» у проміжку часу: з червня 2019 року по листопад 2022 року встановлено, що у вищезазначених територіальних (географічних) та товарних межах ринку КП «Стрийводоканал» працює одноосібно та безальтернативно, не має жодного конкурента на ринку.
- (52) Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання зазначених послуг, конкуренція на ринку відсутня: КП «Стрийводоканал» є єдиним суб'єктом

господарювання, що надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в м. Стрий Львівської області в межах діючих розподільчих мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають у власності та користуванні комунального підприємства. Відтак у споживачів (фізичних осіб, власників індивідуальних приватних будинків, юридичних осіб) зазначених послуг у м. Стрий, альтернатива в отриманні послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення від іншого суб'єкта господарювання відсутня.

3.9. Встановлення монопольного (домінуючого) становища

- (53) Враховуючи вищевикладене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», становище КП «Стрийводоканал» є монопольним (домінуючим) на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території м. Стрий Львівської області в межах розташування водопровідно - каналізаційних мереж, що перебувають у його власності та користуванні, у часовий період з червня 2019 року по листопад 2022 року

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

4.1. Обставини

- (54) Споживач (фізична або юридична особа), який має намір отримувати послуги централізованого водопостачання та водовідведення, зобов'язаний звернутись до КП «Стрийводоканал» з приводу отримання технічних умов на приєднання об'єкта до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Без отримання технічних умов, приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для забезпечення споживача послугами з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливим.
- (55) Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», зокрема статті 30 цього Закону:
- технічні умови – це комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам щодо водопостачання (з урахуванням потреб забезпечення пожежогасіння), тепло – електро
 - і газопостачання, водовідведення, зовнішнього освітлення, відведення зливових вод та телекомунікації.
 - технічні умови повинні відповідати законодавству, містити достовірну інформацію та обґрунтовані вимоги до об'єктів будівництва, а також відповідати намірам замовника щодо забудови земельної ділянки.
- (56) Відповідно до Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначає правові, економічні та організаційні засади функціонування системи питного водопостачання, спрямовані на гарантоване забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою.
- (57) У статті 1 вказаного Закону зазначається, що:
- система питного водопостачання - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого та нецентралізованого питного водопостачання.

- система централізованого водовідведення - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого відведення та очищення стічних вод, що пов'язані єдиним технологічним процесом.
 - технічні умови - це комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення систем водопостачання та водовідведення, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.
- (58) Згідно із статтею 23 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», правами та обов'язками підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення є видача дозволів і технічних умов на підключення споживачів до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (59) У зв'язку з проведенням дослідження щодо дотримання законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на регіональних ринках у сфері водопостачання та водовідведення у Львівській області, Відділення надіслало КП «Стрийводоканал» вимогу від 10.11.2021 № 63-02/6082в про подання інформації.
- (60) На вимогу Відділення, КП «Стрийводоканал» листом від 24.11.2021 № 243/1-5 повідомило, зокрема, що за досліджуваний період загальна кількість виданих технічних умов на приєднання до мереж водопостачання та водовідведення становила:
- у 2019 році - 108 шт., в тому числі для бюджетних та інших осіб – 55, для населення – 53.
 - у 2020 році -90 шт., в тому числі для бюджетних та інших осіб – 40, для населення 50.
 - у 2021 році – 91 шт., в тому числі для бюджетних та інших установ – 47, для населення 43.
 - у 2022 році (8 місяців) – 34 шт., в тому числі населення – 14, інші споживачі – 20, бюджетні установи – 0.
- Тобто, за вказаний вище період КП «Стрийводоканал» видало 323 технічних умов на приєднання до мереж водопостачання та водовідведення.
- (61) Вартість отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі – Технічні умови), визначена на підставі Наказу № 56 від 01.04.2019; № 57 від 12.05.2021:
- для бюджетних установ – 3062,00 (з 1.04.2019); 6015,12 (з 01.06.2021).
 - для інших осіб – 4907,00 (з 01.04.2019), 6015,12 (з 01.06.2021).
 - для населення – 3272,00 (з 01.04.2019), 4627,00 (з 01.06.2021).
- (62) Відділення проаналізувало копії Технічних умов, які КП «Стрийводоканал» надало у листах № 243/1-5 від 24.11.2021 (вхідний № 63-01/4012 від 26.11.2021); № 201/15 від 22.09.2022 (вхідний від 23.09.2022 № 63-01/1098) та встановило такі відомості.
- (63) Технічні умови № 16 від 14.06.2019 на підключення житлового будинку по пров. «Інформація, доступ до якої обмежено», який підлягає реконструкції до системи водопостачання та каналізації, видано Замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № 16), у розділі «Умови водопостачання» встановлено умову, а саме: «Водомірний вузол обладнати: підвал, водомір класу точності «С», з імпульсною накладкою типу NE».
- (64) Технічні умови № 6 від 05.03.2020 на підключення торгового центру «Інформація, доступ до якої обмежено», який проектується до системи водопостачання та каналізації міста Стрий, видано Замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № 6), у розділі «Умови водопостачання» встановлено умову, а саме: «водомірний вузол обладнати: підвал, водомір класу точності «С», з передавачем імпульсів АТ-MBUS-NE-01 та GSM модем для передачі даних з приладу обліку ASER ABV4».

- (65) Технічні умови № 9 від 15.05.2020 на підключення «Інформація, доступ до якої обмежено», який проектується до системи водопостачання та каналізації міста Стрий, видано Замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі ТУ № 9), у розділі «Умови водопостачання» встановлено умову, а саме: «Водомірний вузол обладнати: підвал, водомір класу точності «С» з передавачем імпульсів АТ-MBUS-NE-01 та GSM модем для передачі даних з приладу обліку ASER ABV4».
- (66) Технічні умови № 5 від 23.03.2021 на підключення житлової квартири «Інформація, доступ до якої обмежено», які КП «Стрийводоканал» видано замовнику – гр. «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № 5), у розділі «Умови водопостачання» встановлено умову, а саме: «...водомірний вузол обладнати в приміщенні квартири на вводі водопроводу $D=20$ мм., та встановити водомір класу точності «С».
- (67) Технічні умови № 13 від 19.04.2021 на підключення приміщення медичного центру по «Інформація, доступ до якої обмежено» у м. Стрий, який підлягає реконструкції до системи водопостачання та водовідведенням. Стрий, видано Замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № 13), у розділі «Умови водопостачання» встановлено умову, а саме: «Водомірний вузол обладнати: підвал, водомір класу точності «С», з імпульсною накладкою типу NE».
- (68) Технічні умови № 9 від 28.03.2022 на підключення «Інформація, доступ до якої обмежено», до системи водопостачання та водовідведення м. Стрий, які КП «Стрийводоканал» видало замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № 9) у розділі «умови водопостачання» встановило додаткову умову, а саме: «встановити водомір марки: JS -1.6; Smart C+, з радіо накладкою до лічильників Smart C+».
- (69) Технічні умови № 10 від 30.03.2022 на підключення «Інформація, доступ до якої обмежено» до системи водопостачання та водовідведення, які КП «Стрийводоканал» видало замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № 10), у розділі «умови водопостачання» встановило додаткову умову, а саме: «встановити водомір марки: JS -1.6; Smart C+, з радіо накладкою до лічильників Smart C+».
- (70) Технічні умови № 11 від 07.04.2022 на підключення «Інформація, доступ до якої обмежено» до системи водопостачання та водовідведення, які КП «Стрийводоканал» видало замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № 11) у розділі « умови водопостачання» встановило додаткову умову, а саме: «встановити водомір марки: JS -1.6; Smart C+, з радіо накладкою до лічильників Smart C+».
- (71) Технічні умови № 12 від 29.04.2022 на підключення «Інформація, доступ до якої обмежено», до системи водопостачання та водовідведення, які КП «Стрийводоканал» видало замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № 12), у розділі «умови водопостачання» встановлено умову, а саме: «встановити водомір марки: JS -1.6; Smart C+, з радіо накладкою до лічильників Smart C+».
- (72) Технічні умови № 15 від 06.07.2022 на підключення житлової квартири «Інформація, доступ до якої обмежено», які КП «Стрийводоканал» видало Замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі ТУ №15), у розділі «Умови водопостачання» встановлено умову, а саме: «встановити водомір марки: JS -1.6; Smart C+, з радіо накладкою до лічильників Smart C+».
- (73) Технічні умови № 16, від 15.07.2022 на підключення «Інформація, доступ до якої обмежено», у розділі «умови водопостачання» встановлено умову: «встановити водомір марки: JS -1.6; Smart +, з радіо накладкою до лічильника Smart +».
- (74) Порядок користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення населених пунктів України визначено Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 та зареєстровані у

Міністерстві юстиції України 7 жовтня 2008 за № 936/15627 (із внесеними змінами та доповненнями (далі – Правила № 190).

- (75) Відповідно до пункту 1 розділу III Правил № 190, приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток № 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання. Для приєднання до систем централізованого водопостачання / централізованого водовідведення замовнику таких послуг надаються технічні умови.
- (76) Так, у пункті 9 розділу III Правил № 190 зазначається, що технічні умови повинні включати:
- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення.
 - обсяг та тиск води, режим водопостачання.
 - обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються.
 - рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів.
 - місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення.
 - мови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів.
 - графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності.
 - термін дії технічних умов.
- (77) Пунктом 1 Розділу V Правил № 190, визначено, що Споживачі, які приєднані або мають намір приєднатися до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, зобов'язані забезпечити наявність у них засобів виміральної техніки, за умови їх відповідності вимогам Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів виміральної техніки (далі - вузли комерційного обліку).
- (78) Крім того, додатком 2 до Правил № 190 затверджено форму Технічних умов.
- (79) Зазначеною формою передбачено, що Технічні умови складаються з таких розділів:
- основні відомості, в яких відображається інформація про замовника.
 - умови водопостачання, в яких зазначено потребу у воді, нормативні вимоги, місце підключення тощо.
 - умови водовідведення в яких відображаються санітарно-технічні показники стічних вод, нормативні вимоги, місце приєднання, особливі умови.
- (80) Відповідно до пункту 8 розділу «умови водопостачання» форми Технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення (додаток № 2 до Правил № 190) зазначається: на водопровідному вводі комерційний облік обладнати водолічильником (вказується місце установки, тип лічильника, діаметр).
- (81) Наведений вище аналіз технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення, а саме: ТУ зазначені в пункті 63 – 73, свідчить, що використовуючи свою монопольну владу на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення КП «Стрийводоканал» висуває споживачам (замовникам технічних умов на приєднання до систем до централізованого водопостачання та водовідведення) вимогу щодо обладнання водомірною вузла водоміром класу точності «С», водоміром визначеної марки з імпульсивною накладкою визначеного типу, з GSM модемом для передачі даних з приладу обліку визначеної моделі з радіо накладкою до лічильників визначеного моделі.

- (82) Крім того, у статті 41 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» зазначається, що облік у сфері питного водопостачання здійснюється підприємствами питного водопостачання і споживачами за допомогою технічних засобів, що відповідають вимогам технічних регламентів.
- (83) Статтею 8 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено, що у сфері законодавчо регульованої метрології застосовуються засоби вимірювальної техніки, які відповідають вимогам щодо точності, регламентованим для таких засобів, у встановлених умовах їх експлуатації.
- (84) Законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки дозволяється застосовувати, випускати з виробництва, ремонту та в продаж і видавати напрокат лише за умови їх відповідності цьому Закону та іншим нормативно - правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.
- (85) Отже, враховуючи наведене, чинними законодавчими актами у сфері водопостачання та водовідведення жодних обов'язкових вимог щодо встановлення лічильника води певного метрологічного класу (зокрема, класу точності «С») не передбачено.
- (86) Визначення клас точності – це узагальнена характеристика засобу вимірювальної техніки, що визначається границями його допустимих основних і додаткових похибок, а також іншими характеристиками, що впливають на його точність, значення яких регламентуються стандартами на окремі види засобів вимірювань. Цей параметр присутній в технічних характеристиках багатьох приладів, які мають еталонні вихідні параметри, будь то електронні або механічні вимірювальні пристрої. Чим вище це значення у приладу, тим більше коштує такий пристрій, це пов'язано зі складністю виробництва таких виробів.
- (87) Тобто, споживач має право самостійно робити вибір засобу обліку із врахуванням: вихідних даних, отриманих від виробника, рекомендацій щодо типу засобу обліку, переліку засобу обліку, які занесені до Державного реєстру України засобів вимірювальної техніки або пройшли державну метрологічну атестацію. При цьому, законодавством жодних рекомендацій не передбачено.
- (88) Включена КП «Стрийводоканал» у Технічних умовах на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення, зокрема: в пункті 63- 73, вимога (умова) щодо обладнання водомірного вузла водоміром класу точності «С», водоміром визначеної марки з імпульсивною накладкою визначеного типу, з GSM модемом для передачі даних з приладу обліку визначеної моделі з радіо накладкою до лічильників визначеного моделі містить зобов'язання обов'язкового характеру, оскільки, споживач для отримання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення повинен обладнати водомірний вузол виключно лічильником води класу точності С з імпульсивною накладкою типу NE, з GSM модемом для передачі даних з приладу обліку визначеної марки, з радіо накладкою до лічильників визначеної моделі, що в свою чергу, може призвести до ущемлення інтересів споживачів (відсутність можливості споживачеві самостійно, з урахуванням рекомендованого КП «Стрийводоканал» типу лічильника, типу засобів передавання даних, обирати виробника приладу обліку води певного класу точності, залежно від цінової політики).
- (89) Стосовно вимог щодо встановлення на вузлах обліку засобів обліку метрологічного класу «С», слід зазначити, що їх вартість значно перевищує вартість водомірів інших метрологічних класів «А» чи «В», які занесені до Державного реєстру та використовуються в Україні.
- (90) Інформація щодо вартості лічильників холодної води метрологічних класів «А», «В», «С», використана з даних Інтернет - ресурсів, даних підприємств-виробників лічильників холодної води «BAYLAN» та «Apator Powogaz».

Водоміри Apator Powogaz реалізуються за наступними роздрібними цінами.

1. клас В :

– Apator JS 1,6 Ду15 Smart+ - 699 гривень.

- Apator Powogaz JS 1,6 SMART+ (ДУ15) – 811,44 гривні.
 - Apator Powogaz Smart+ JS-4 Ду20 одноструменевий – 1048 гривень.
2. класс С:
- Лічильник для холодної води Apator Powogaz JS 1,6 SMART C+ (ДУ15) – 1804,00 гривні.
 - Лічильник для холодної води Apator Powogaz Master C+ JS-6,3 Ду25 одноструменевий – 6806 гривень.
- (91) Тобто вартість лічильників холодної води класу С виробника Apator Powogaz в порівнянні з вартістю лічильників зазначеного виробника класу точності В є вищою на 992,56 гривень та 5 758 гривень, або відповідно на 55,1 % та 84,6 %.
- (92) Водоміри холодної води виробника «BAYLAN» реалізуються за наступними роздрібними цінами.
1. класс В:
- Лічильник холодної води BAYLAN КК-12 Dn15 – 625 гривень.
 - Лічильник холодної води Baylan одноструменевий КК-14 R100 DN20 сухохідний під імпульсний вихід – 862 гривні.
2. класс С:
- Лічильник холодної води Baylan Мокрохід KY-1 R160 DN15 одноструменевий 1542 гривні.
 - Лічильник холодної води Baylan Мокрохід TY-5 R160 DN15 багатоструменевий – 1704 гривні.
 - Лічильник холодної води Baylan Мокрохід TY-2 R160 DN20 багатоструменевий – 1948 гривень/
- (93) Тобто вартість лічильників холодної води класу С виробника «BAYLAN» порівнянні з вартістю лічильників зазначеного виробника класу точності В є вищою на 917/1086 гривень, або відповідно на 59,4 %//55,7%.
- (94) Наведене свідчить, що вартість лічильників холодної води метрологічного класу С суттєво різниться в порівнянні з вартістю лічильників метрологічного класу В.
- (95) Споживач має право самостійно робити вибір засобу обліку води із врахуванням: вихідних даних, отриманих від виробника/виконавця, рекомендацій щодо типу засобу обліку води (лічильника), переліку засобів обліку води, які занесені до Державного реєстру або пройшли державну метрологічну атестацію.
- (96) Тобто, чинним законодавством передбачено рекомендації виконавця/виробника щодо типу засобу обліку, який має бути встановлений споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, але не передбачено обов'язковості встановлення споживачами даних послуг приладів обліку води, саме метрологічного класу «С», лічильників холодної води класу «С» та з автоматичною системою передачі даних.
- (97) Враховуючи, що виконання технічних умов, виданих КП «Стрийводоканал» щодо вимоги встановлення/заміни засобів обліку води метрологічного класу «С» має обов'язковий характер, споживачі змушені встановлювати засоби обліку та додаткове обладнання на підключення до мереж водопостачання та водовідведення, влаштування лічильників води або їх заміни, що призводить до значних додаткових витрат споживачів.
- (98) Крім того, вимоги КП «Стрийводоканал» щодо встановлення або заміни вузлів обліку води у метрологічному класі точності «С», лічильників холодної води класу «С» можуть ущемлювати інтереси суб'єктів господарювання – виробників та/або продавців лічильників води інших метрологічних класів, зокрема «А» та «В», які занесені до Державного реєстру та використовуються в Україні, оскільки останні можуть втратити потенційних покупців своєї продукції.

- (99) Отже, враховуючи наведене, чинними нормативно-правовими актами у сфері водопостачання та водовідведення не визначено право суб'єкта господарювання, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, визначати певний клас засобу обліку, який має бути встановлений замовником, зокрема лічильник метрологічного класу точності «С».
- (100) Внаслідок виконання технічних умов споживачами можливе зниження попиту на засоби обліку холодної води класу точності «А» або «В», що у свою чергу, може призвести до негативних наслідків для конкуренції на ринках виробництва та постачання засобів обліку холодної води.
- (101) Отже, вимоги КП «Стрийводоканал» щодо встановлення лічильника певного класу, з пристроєм передачі даних визначеної марки можуть ущемлювати інтереси суб'єктів господарювання - виробників та/або продавців лічильників води інших метрологічних класів, зокрема, «А» чи «В», які занесені до Державного реєстру України засобів виміральної техніки та використовуються в Україні, оскільки останні можуть втратити потенційних покупців своєї продукції.
- (102) Жодним нормативно-правовим актом не визначено права суб'єкта, що має ознаки монопольного утворення, встановлювати у Технічних умовах на приєднання об'єктів споживачів (замовників) до централізованих систем водопостачання та/чи централізованого водовідведення умову щодо класу точності «С» засобу обліку води (лічильника), який має бути встановлений замовником на водомірному вузлі обліку води.
- (103) Відповідно до пункту 10 розділу III Правил № 190 зазначається, що Технічні умови є підставою для розроблення проектно - технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі – проектно - технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання. Проектно - технічна документація розробляється відповідно до виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення технічних умов.
- (104) Отже, КП «Стрийводоканал», виконавцю послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, слід було дотримуватися вимог чинного законодавства України при розробленні умов та вимог до технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для споживача (замовника), оскільки, технічні умови є обов'язковими до виконання при розробленні проектно – технічної документації на приєднання.

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА

- (105) На розпорядження Колегії від 28.07.2022 №63/22-рп/к КП «Стрийводоканал» (листом від 19.09.2022 № 197/1.5, вхідний від 21.09.2022 № 63-01/1082) надало наступні пояснення:
- **щодо монопольного (домінуючого) становища**
На території міста Стрий, окрім КП «Стрийводоканал» аналогічні послуги з централізованого водопостачання надає структурний підрозділ АТ «Укрзалізниця». Тому, КП «Стрийводоканал» не є єдиним суб'єктом господарювання на ринку послуг з централізованого водопостачання, конкуренція та альтернатива в межах міста присутня.
 - **по визначеному класу точності лічильника**
Додатком 2 до Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово – комунального господарства

України 27.06.2008 № 190, встановлено типову форму технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, п. 8 якої передбачено наступні вимоги до водомірного вузла: місце установки, тип водо лічильника, діаметр.

Залежно від використовуваного методу вимірювання витрат води, лічильники поділяють на такі типи: електромагнітні, ультразвукові, вихрові, тахометричні. Вони дуже відрізняються один від одного, як за ціновими, так і за споживчими характеристиками. найдешевшим типом лічильника, серед зазначених, є тахометричні (крильчасті) лічильники. Саме такий тип лічильника зазначений в технічних умовах КП «Стрийводоканал».

Відповідно до ДСТУ 3580-97 «Лічильники холодної та гарячої води крильчасті. Загальні технічні вимоги» існують три класи точності лічильників води: «А», «В», «С» (найбільш точними є лічильники класу «С», найменш точними класу «А»). На встановлення в технічних умовах вимоги монтажу лічильника певного класу точності, впливає його фактична просторова орієнтація, в якій він буде здійснювати облік, відповідно до технічних характеристик – вертикальна чи горизонтальна. Будь яке інше положення, а також відхилення лічильного механізму від передбаченого технічними характеристиками призводить до переведення лічильника в менш точного класу. Лічильники класу точності «В» та «С», при вертикальному встановленні, відповідатимуть класам точності «А» та «В».

Для дотримання встановлених нормативів витрат води, які не обліковані засобами вимірювальної техніки та вживання заходів для зменшення витрат води по підприємству, КП «Стрийводоканал» змушене при видачі технічних умов на облаштування вузла обліку передбачати встановлення лічильника більш точного класу – класу «С».

- **по імпульсивній накладці та GSM модемі**

Встановлення в перелічених технічних умовах обладнання водомірного вузла з імпульсивною накладкою визначеного типу, з GSM модемом (визначеної моделі) для передачі даних з приладу обліку, зумовлене технічними параметрами впровадженого програмного забезпечення та протоколами передачі даних визначених GSM модемів. За великих обсягів води, що постачається до будинків, похибка вимірювання витрат води навіть у межах 1% призводить до значних економічних втрат.

- (106) **Стосовно монопольного (домінуючого) становища КП «Стрийводоканал»** слід зазначити, що КП «Стрийводоканал» займає монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території м. Стрий Львівської області, із часткою 100%, в межах розташування водопровідно - каналізаційних мереж, що перебувають у його власності та користуванні.
- (107) Тобто на території міста Стрий КП «Стрийводоканал» в межах розташування водопровідно – каналізаційних мереж, що перебувають у його власності та користуванні займає монопольне становище, у зв'язку з відсутністю можливості вибору підприємства, можливості підключення до мереж централізованого водопостачання та водовідведення, що належать іншому суб'єкту господарювання, яке надавало б аналогічні послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у місті Стрий.
- (108) **По визначеному класу точності лічильника,** пунктом 9 Розділу 3 «Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України» встановлено, що Технічні умови

повинні включати: «...місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення...».

стаття 1 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», містить визначення поняття тип засобу вимірювальної техніки - сукупність засобів вимірювальної техніки того самого призначення, які мають один і той самий принцип дії, подібну конструкцію та виготовлені за тією самою технічною документацією. Найбільш поширеними є такі типи: тахеометричний (або механічний) тип, Електромагнітні (або індукційні) лічильники, ультразвукові прилади. В свою чергу, клас точності - це характеристика, що визначає точність вимірів. Розрізняють кілька класів водомірів: клас А – для горизонтального монтажу; клас В – для встановлення у вертикальному положенні; клас С – встановлюється горизонтально (точність вимірів аналогічна класу В). Зі зростанням класу точності збільшується ціна витратоміра.

Тобто згідно з пунктом 9 Розділу 3 «Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України» та додатку 2 до цих Правил, технічні умови повинні містити визначений тип водоміра, а не клас точності.

- (109) **По імпульсній накладці та GSM модемі.** Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» встановлено, що вузол обліку - комплекс пристроїв (у тому числі засобів вимірювальної техніки, що відповідають вимогам технічних регламентів), допоміжного обладнання та матеріалів до них, призначений для вимірювання спожитої теплової енергії та води, а також технічної реєстрації результатів такого вимірювання, **включаючи засоби дистанційної передачі результатів вимірювання (за наявності)**. Проте, Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України № 190 не передбачають зобов'язання в технічних умовах встановлювати імпульсивну накладку/радіо накладку та GSM модем визначеної моделі.
- (110) Отже зауваженнями Відповідача не спростовано висновок про те, що КП «Стрийводоканал» встановило в технічних умовах додаткові вимоги, які не є передбаченими Правилами користування системами централізованого водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово – комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, при видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме встановлення зобов'язання встановити водомір класу точності «С» з імпульсивною накладкою типу NE, з GSM модемом для передачі даних з приладу обліку ASER ABV 4/ марки: JS -1.6; Smart C+, з радіо накладкою до лічильників «Smart C+», чим вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13, Закону України «Про захист економічної конкуренції», які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

5.1. Антиконтурентні наслідки дій Відповідача

- (111) Відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента та не зазнає значної конкуренції на ринку внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (112) Законом України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що економічна конкуренція – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок

чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

- (113) Згідно із частиною першою статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією.
- (114) КП «Стрийводоканал» всупереч вимогам Законів України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», «Про метрологію та метрологічну діяльність», Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, включило у Технічні умови на приєднання до централізованих систем водопостачання та/чи централізоване водовідведення вимогу (умову) щодо обладнання водомірного вузла лічильником води класу точності «С», з імпульсивною / радіо накладкою визначеного типу, з GSM модемом (визначеної марки та моделі), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (додаткових витрат), оскільки:
- вимога щодо обладнання водомірного вузла лічильником води з класом точності «С», з імпульсивною / радіо накладкою визначеного типу, з GSM модемом (визначеної марки та моделі) містить зобов'язання обов'язкового характеру, оскільки, споживач для отримання послуг з централізованого водопостачання і централізованого водовідведення повинен обладнати водомірний вузол виключно лічильником води класу точності С, з імпульсивною / радіо накладкою визначеного типу, з GSM модемом (визначеної марки та моделі).
 - відсутня можливість у споживача самостійно обирати, залежно від цінової політики, виробника приладу обліку води певного класу точності.
- (115) Таким чином, КП «Стрийводоканал» завдяки ринковій владі, використовуючи своє монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, диктує власні умови його функціонування, зокрема, має можливість нав'язувати споживачам в технічних умовах на приєднання до мереж централізованого водопостачання та/чи централізованого водовідведення невідповідний (дорожчий по вартості клас «С» водомірного лічильника, з імпульсивною / радіо накладкою визначеного типу, з GSM модемом (визначеної марки та моделі), який необхідно встановити, для отримання послуги з централізованого водопостачання та водовідведення), що може обмежувати права та комерційні інтереси споживачів, зокрема, суб'єктів господарювання, що в подальшому може впливати на формування цін на інші товари.
- (116) За умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, такі дії КП «Стрийводоканал» були б неможливими, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати більш економічно вигідніші договірні відносини з суб'єктами господарювання - надавачами зазначених послуг, а у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

5.2. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (117) За відсутності конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, споживачі у м. Стрий Львівської області не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.
- (118) Дії КП «Стрийводоканал», які полягають у включенні в Технічні умови на приєднання до централізованих систем водопостачання та/чи централізоване водовідведення вимогу (умову) щодо обладнання водомірного вузла лічильником води класу точності «С», з імпульсивною / радіо накладкою визначеного типу, з GSM модемом (визначеної марки та моделі), що не відповідає чинному законодавству України, стали можливими через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на зазначеному ринку.
- (119) Отже, КП «Стрийводоканал» є єдиним суб'єктом господарювання, яке надає послуги з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах розташування водопровідно - каналізаційних мереж, що перебувають у його власності та користуванні, стосунків з яким неможливо уникнути, його поведінка, яка полягає у включенні в Технічні умови на приєднання до централізованих систем водопостачання та/чи централізоване водовідведення вимогу (умову) щодо обладнання водомірного вузла лічильником води класу точності «С», з імпульсивною / радіо накладкою визначеного типу, з GSM модемом (визначеної марки та моделі), що не відповідає чинному законодавству України, завдає шкоди інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь, оскільки відсутні інші альтернативні джерела отримання зазначених послуг.

5.3. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монополюним становищем

- (120) Згідно з частиною 3 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (121) Відповідно до частини першої статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією.
- (122) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монополюним (домінуючим) становищем.
- (123) Ураховуючи вищезазначене, дії КП «Стрийводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено»), яке впродовж часового періоду з червня 2019 року по листопад 2022 року займало монополюне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які полягали у встановленні в Технічних умовах на приєднання об'єкта споживача (замовника) до централізованих систем водопостачання та водовідведення умови про обладнання водомірного вузла водоміром (лічильником) класу точності С, з імпульсивною / радіо накладкою визначеного типу, з GSM модемом (визначеної марки та моделі), що не

передбачено чинним законодавством України, та може призвести до ущемлення інтересів споживачів зазначених послуг, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку кваліфіковано Відділенням, як зловживання монопольним становищем на ринку, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (124) Таким чином, доказами, зібраними під час здійснення провадження у справі № 63/2-02-19-2022 доведено, що КП «Стрийводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено»), займаючи впродовж часового періоду: з червня 2019 по листопад 2022 року монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення із часткою 100% у м. Стрий Львівської області, своїми діями, що полягали у встановленні в Технічних умовах на приєднання об'єкта споживача (замовника) до централізованих систем водопостачання та водовідведення умови про обладнання водомірного вузла водоміром (лічильником) класу точності С, з імпульсивною / радіо накладкою визначеного типу, з GSM модемом (визначеної марки та моделі), що не передбачена чинним законодавством України, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке кваліфікується за частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (замовників послуг), які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (125) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (126) Відповідно до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (127) Відповідно до Податкової декларації з податку на прибуток підприємства дохід від будь – якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку (код рядка 01) КП «Стрийводоканал» за 2021 рік становить: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (128) При визначенні розміру штрафу враховано такі обставини:
- не визнання факту порушення законодавства про захист економічної конкуренції у справі № 63/2-02-19-2022;
 - підприємство не створювало перешкод у розслідуванні обставин у справі.
- Ураховуючи викладене, керуючись статтею 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист

економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Колегія Відділення

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що комунальне підприємство «Стрийводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами діяльності впродовж часового періоду: з червня 2019 по листопад 2022 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території розташування діючих розподільчих мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у м. Стрий Львівської області, які перебувають у власності та користуванні КП «Стрийводоканал» із часткою 100 відсотків.
2. Визнати, що дії комунального підприємства «Стрийводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено»), які полягають у встановленні в Технічних умовах на приєднання об'єкта споживача (замовника) до централізованих систем водопостачання та водовідведення умови про обладнання водомірною вузла водоміром (лічильником) класу точності С, з імпульсивною / радіо накладкою визначеного типу, з GSM модемом (визначеної марки та моделі) яка не передбачена чинним законодавством України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (замовників послуг), які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
3. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, наведене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на комунальне підприємство «Стрийводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») штраф у розмірі 68 000,00 (шістдесят вісім тисяч) гривень.
4. Зобов'язати комунальне підприємство «Стрийводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 2 резолютивної частини рішення, в місячний термін з дня одержання рішення, про що письмово повідомити Відділення протягом п'яти календарних днів із дня його припинення з наданням підтверджених документів.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу. Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Колегії,
Голова Відділення

Андрій КАШНІКОВИЧ

